Załącznik nr 3
do Regulaminu Organizacyjnego
Klinicznego Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Rybniku

KOMPENDIUM PRAW PACJENTA

Część I
Prawa pacjenta wynikające z ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. *o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta*

Prawo pacjenta do świadczeń zdrowotnych

1. Pacjent ma prawo do świadczeń zdrowotnych odpowiadających wymaganiom aktualnej wiedzy medycznej.
2. Pacjent ma prawo, w sytuacji ograniczonych możliwości udzielenia odpowiednich świadczeń zdrowotnych, do przejrzystej, obiektywnej, opartej na kryteriach medycznych, procedury ustalającej kolejność dostępu do tych świadczeń.
3. Pacjent ma prawo żądać, aby udzielający mu świadczeń zdrowotnych:
   1) lekarz zasięgnął opinii innego lekarza lub zwołał konsylium lekarskie;
   2) pielęgniarka zasięgnęła opinii innej pielęgniarki.
4. Pacjent ma prawo do natychmiastowego udzielenia świadczeń zdrowotnych ze względu na zagrożenie zdrowia lub życia.
5. Pacjent ma prawo do świadczeń zdrowotnych udzielanych z należytą starannością przez podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych w warunkach odpowiadających określonym w odrębnych przepisach wymaganiom fachowym i sanitarnym. Przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych osoby wykonujące zawód medyczny kierują się zasadami etyki zawodowej określonymi przez właściwe samorządy zawodów medycznych.

Prawo pacjenta do informacji

1. Pacjent ma prawo do informacji o swoim stanie zdrowia.
2. Pacjent lub jego ustawowy przedstawiciel mają prawo do uzyskania od lekarza przystępnej informacji o stanie zdrowia pacjenta, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu.
3. Pacjent lub jego ustawowy przedstawiciel mają prawo do wyrażenia zgody na udzielenie informacji o stanie zdrowia pacjenta innym osobom.
4. Pacjent ma prawo żądać, aby lekarz nie udzielił mu informacji o stanie zdrowia.
5. Po uzyskaniu informacji o stanie zdrowia, pacjent ma prawo przedstawić lekarzowi swoje zdanie w tym zakresie.
6. W sytuacjach wyjątkowych, jeżeli rokowanie jest niepomyślne dla pacjenta a lekarz ograniczył przekazywaną informację dla dobra pacjenta, pacjent ma prawo żądać, aby lekarz udzielił mu informacji w pełnym zakresie.
7. Pacjent lub jego ustawowy przedstawiciel mają prawo do uzyskania od pielęgniarki przystępnej informacji o jego pielęgnacji i zabiegach pielęgniarskich.
8. Pacjent ma prawo do informacji o prawach pacjenta oraz o ograniczeniach tych praw. Podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych udostępnia tę informację w formie pisemnej, poprzez umieszczenie jej w swoim lokalu, w miejscu ogólnodostępnym. W przypadku pacjenta niemogącego się poruszać informację udostępnia się w sposób umożliwiający zapoznanie się z nią w pomieszczeniu, w którym pacjent przebywa.
9. Pacjent ma prawo do informacji o rodzaju i zakresie świadczeń zdrowotnych udzielanych przez podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych, w tym o profilaktycznych programach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, realizowanych przez ten podmiot.

Prawo pacjenta do tajemnicy informacji z nim związanych

1. Pacjent ma prawo do zachowania w tajemnicy przez osoby wykonujące zawód medyczny, w tym udzielające mu świadczeń zdrowotnych, informacji z nim związanych, a uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu medycznego, obowiązek ten istnieje również po śmierci pacjenta.
2. W celu realizacji prawa do zachowania tajemnicy, osoby wykonujące zawód medyczny są obowiązane zachować w tajemnicy informacje związane z pacjentem, w szczególności ze stanem zdrowia pacjenta. Przepisu tego nie stosuje się, w przypadku gdy:
   1) tak stanowią przepisy odrębnych ustaw;
   2) zachowanie tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia pacjenta lub innych osób;
   3) pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy wyraża zgodę na ujawnienie tajemnicy;
   4) zachodzi potrzeba przekazania niezbędnych informacji o pacjencie związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych innym osobom wykonującym zawód medyczny, uczestniczącym w udzielaniu tych świadczeń.

Prawo pacjenta do wyrażenia zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych

(Poniższe przepisy stosuje się, jeżeli przepisy odrębnych ustaw nie stanowią inaczej)

1. Pacjent ma prawo do wyrażenia zgody na udzielenie określonych świadczeń zdrowotnych lub odmowy takiej zgody, po uzyskaniu informacji o swoim stanie zdrowia.
2. Pacjent ma prawo do wyrażenia zgody na przeprowadzenie badania lub udzielenie innych świadczeń zdrowotnych przez lekarza. Przedstawiciel ustawowy pacjenta całkowicie ubezwłasnowolnionego lub niezdolnego do świadomego wyrażenia zgody, ma prawo do wyrażenia powyższej zgody. W przypadku braku przedstawiciela ustawowego prawo to, w odniesieniu do badania, może wykonać opiekun faktyczny.
3. Pacjent z zaburzeniami psychicznymi (w tym również ubezwłasnowolniony), lecz dysponujący dostatecznym rozeznaniem, ma prawo do wyrażenia sprzeciwu, co do udzielenia świadczenia zdrowotnego, pomimo zgody przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego. W takim przypadku wymagane jest zezwolenie sądu opiekuńczego.
4. Zgoda oraz sprzeciw mogą być wyrażone ustnie albo poprzez takie zachowanie osób, które w sposób niebudzący wątpliwości wskazuje na wolę poddania się proponowanym przez lekarza czynnościom albo brak takiej woli.
5. W przypadku zastosowania metody leczenia lub diagnostyki stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta, zgodę na przeprowadzenie badania lub udzielenie innych świadczeń zdrowotnych przez lekarza, wyraża się w formie pisemnej. Przed wyrażeniem zgody pacjent ma prawo do uzyskania informacji o swoim stanie zdrowia.

Prawo do poszanowania intymności i godności pacjenta

1. Pacjent ma prawo do poszanowania intymności i godności, w szczególności w czasie udzielania mu świadczeń zdrowotnych.
2. Prawo do poszanowania godności obejmuje także prawo do umierania w spokoju i godności. Pacjent znajdujący się w stanie terminalnym ma prawo do świadczeń zdrowotnych zapewniających łagodzenie bólu i innych cierpień.
3. Przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych może być obecna osoba bliska.
4. Osoba wykonująca zawód medyczny udzielająca świadczeń zdrowotnych pacjentowi może odmówić obecności osoby bliskiej przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w przypadku istnienia prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożenia epidemicznego lub ze względu na bezpieczeństwo zdrowotne pacjenta. Odmowę odnotowuje się w dokumentacji medycznej.
5. W celu realizacji prawa do poszanowania intymności i godności, osoba wykonująca zawód medyczny ma obowiązek postępować w sposób zapewniający poszanowanie intymności i godności pacjenta.
6. Osoby wykonujące zawód medyczny, inne niż udzielające świadczeń zdrowotnych, uczestniczą przy udzielaniu tych świadczeń tylko wtedy, gdy jest to niezbędne ze względu na rodzaj świadczenia. Uczestnictwo, a także

obecność innych osób wymaga zgody pacjenta, a w przypadku pacjenta całkowicie ubezwłasnowolnionego lub niezdolnego do świadomego wyrażenia zgody, jego przedstawiciela ustawowego, i osoby wykonującej zawód medyczny, udzielającej świadczenia zdrowotnego.

Prawo pacjenta do dokumentacji medycznej

1. Pacjent ma prawo do dostępu do dokumentacji medycznej dotyczącej jego stanu zdrowia oraz udzielonych mu świadczeń zdrowotnych. Dane zawarte w dokumentacji medycznej podlegają ochronie zgodnie z przepisami prawa.
2. W celu realizacji prawa do dostępu do dokumentacji medycznej, podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych jest obowiązany prowadzić, przechowywać i udostępniać dokumentację medyczną oraz zapewnić ochronę danych zawartych w tej dokumentacji.
3. Podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych udostępnia dokumentację medyczną pacjentowi lub jego przedstawicielowi ustawowemu, bądź osobie upoważnionej przez pacjenta. Za zgodą pacjenta jego dokumentacja medyczna może być udostępniona zakładom ubezpieczeń.
4. Po śmierci pacjenta, prawo wglądu w dokumentację medyczną ma osoba upoważniona przez pacjenta za życia, osobie, która w chwili śmierci pacjenta była jego przedstawicielem ustawowym. Udostępnienie to dotyczy także osoby bliskiej, chyba że udostępnieniu sprzeciwi się inna osoba bliska lub sprzeciwił się temu za życia pacjent.
5. Dokumentacja medyczna jest udostępniana:
   1) do wglądu w siedzibie podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych;
   2) poprzez sporządzenie jej wyciągów, odpisów lub kopii, za co podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych może pobierać opłatę;
   3) poprzez wydanie oryginału za pokwitowaniem odbioru i z zastrzeżeniem zwrotu po wykorzystaniu, jeżeli uprawniony organ lub podmiot żąda udostępnienia oryginałów tej dokumentacji.

Prawo pacjenta do zgłoszenia sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia lekarza

1. Pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy mogą wnieść uzasadniony sprzeciw wobec opinii albo orzeczenia lekarskiego, jeżeli opinia albo orzeczenie ma wpływ na prawa lub obowiązki pacjenta wynikające z przepisów prawa. Sprzeciw wnosi się do Komisji Lekarskiej działającej przy Rzeczniku Praw Pacjenta, za pośrednictwem Rzecznika Praw Pacjenta, w terminie 30 dni od dnia wydania opinii albo orzeczenia przez lekarza orzekającego o stanie zdrowia pacjenta.
2. Przepisy powyższe nie mają zastosowania do opinii i orzeczeń uregulowanych w odrębnych przepisach, w szczególności Kodeksu postępowania karnego i Kodeksu karnego wykonawczego.

Prawo pacjenta do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego

1. Pacjent w podmiocie leczniczym przeznaczonym dla osób wymagających całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych ma prawo do kontaktu osobistego, telefonicznego lub korespondencyjnego z innymi osobami, jak i odmowy takiego kontaktu.
2. Pacjent ma prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej polegającej na udzielaniu świadczeń innych niż zdrowotne.
3. Pacjent ponosi koszty realizacji praw, o których mowa w ust. 1-3, jeżeli realizacja tych praw skutkuje kosztami poniesionymi przez podmiot leczniczy.
4. Wysokość opłaty rekompensującej te koszty ustala kierownik podmiotu leczniczego, uwzględniając rzeczywiste koszty realizacji.
5. Informacja o wysokości opłat oraz sposobie jej ustalenia jest jawna i udostępniana w lokalu podmiotu leczniczego.

Prawo pacjenta do opieki duszpasterskiej

1. Pacjent w podmiocie leczniczym, przeznaczonym dla osób wymagających całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych, ma prawo do opieki duszpasterskiej.
2. W sytuacji pogorszenia się stanu zdrowia lub zagrożenia życia, podmiot leczniczy jest obowiązany umożliwić pacjentowi kontakt z duchownym jego wyznania.
3. Podmiot leczniczy ponosi koszty realizacji praw pacjenta do opieki duszpasterskiej, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Prawo pacjenta do przechowywania rzeczy wartościowych w depozycie

Pacjent w podmiocie leczniczym przeznaczonym dla osób wymagających całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych, ma prawo do przechowywania rzeczy wartościowych w depozycie. Koszty realizacji tego prawa ponosi ten podmiot leczniczy, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Świadczenie kompensacyjne

1. Świadczenie kompensacyjne związane jest z wystąpieniem zdarzenia medycznego zaistniałego w trakcie udzielania lub w efekcie udzielenia bądź zaniechania udzielenia świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w szpitalu w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, skutkującego:
   1) Zakażeniem pacjenta biologicznym czynnikiem chorobotwórczym,
   2) Uszkodzeniem ciała lub rozstrój zdrowia pacjenta, albo
   3) Śmiercią pacjenta:
      a) którego z wysokim prawdopodobieństwem można było uniknąć w przypadku udzielenia świadczenia zdrowotnego zgodnie z aktualną wiedzą medyczną albo zastosowania innej dostępnej metody diagnostycznej lub leczniczej, chyba że doszło do dających się przewidzieć normalnych następstw (tj. do powikłania) zastosowania metody, na którą pacjent wyraził świadomą zgodę.
2. Pacjent może złożyć wniosek do Rzecznika Prawa Pacjenta w celu ustalenia zaistnienia zdarzenia medycznego. Treść wniosku, szczegółowy tryb postępowania przed Rzecznikiem Praw Pacjenta oraz skutki wydania orzeczenia regulują przepisy art. 67q – art. 67zh ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.

Część II

Prawa pacjenta wynikające z innych przepisów prawa

Część ogólna

1. Pacjent ma prawo do produktów leczniczych i wyrobów medycznych, pomieszczenia i wyżywienia odpowiednich do stanu zdrowia pacjenta w podmiotach leczniczych przeznaczonych dla osób wymagających całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych.
2. Pacjent ma prawo do wskazania osoby lub instytucji, którą podmiot leczniczy obowiązany jest niezwłocznie powiadomić w razie pogorszenia się stanu zdrowia pacjenta powodującego zagrożenie życia lub w razie śmierci pacjenta.
3. Pacjent ma prawo do wypisania ze szpitala, gdy stan zdrowia pacjenta nie wymaga dalszego leczenia w szpitalu bądź na własne żądanie - w takiej sytuacji pacjent ma prawo do informacji o możliwych następstwach zaprzestania leczenia w szpitalu. Przy wypisie pacjent ma prawo do otrzymania oryginału oraz jednej kopii Karty Informacyjnej z Leczenia Szpitalnego z podaniem rozpoznania w języku polskim.
4. Pacjent ma prawo do wyrażenia osobiście lub przez przedstawiciela ustawowego sprzeciwu na wykonanie sekcji zwłok w podmiotach leczniczych..

5. Pacjent ma prawo do złożenia skargi na lekarza i lekarza dentystę do rzecznika odpowiedzialności zawodowej przy właściwej izbie lekarskiej w przypadku podejrzenia postępowania sprzecznego z zasadami etyki i deontologii zawodowej oraz za naruszenie przepisów o wykonywaniu zawodu lekarza.
6. Pacjent ma prawo do złożenia skargi na pielęgniarkę i położną do rzecznika odpowiedzialności zawodowej przy właściwej izbie pielęgniarek i położnych w przypadku podejrzenia postępowania sprzecznego z zasadami etyki zawodowej oraz za zawinione naruszenie przepisów dotyczących wykonywania zawodu pielęgniarki i położnej.
7. Pacjent ma prawo do złożenia skargi na diagnostę laboratoryjnego do rzecznika dyscyplinarnego w Krajowej Izbie Diagnostów Laboratoryjnych w przypadku podejrzenia postępowania sprzecznego z zasadami etyki zawodowej lub przepisami dotyczącymi wykonywania czynności diagnostyki laboratoryjnej

Część szczegółowa

(Dotyczy pacjentów korzystających, na zasadzie równego dostępu, ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na warunkach i w zakresie określonym w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych)

Prawa pacjenta w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej

Pacjent ma prawo:

1. Zaopatrzenia w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi oraz w środki pomocnicze na zlecenie lekarza ubezpieczenia zdrowotnego lub felczera ubezpieczenia zdrowotnego.
2. Rejestracji u świadczeniodawcy w szczególności: osobiście, przez osoby trzecie i telefonicznie.
3. Przejazdu środkami transportu sanitarnego (w tym lotniczego) – na zlecenie lekarza ubezpieczenia zdrowotnego lub felczera ubezpieczenia zdrowotnego, do najbliższego podmiotu leczniczego udzielającego świadczeń we właściwym zakresie i z powrotem: bezpłatnie w przypadkach:
   1) konieczności podjęcia natychmiastowego leczenia;
   2) wynikających z potrzeby zachowania ciągłości leczenia.

   Ponadto Pacjentowi przysługuje na podstawie zlecenia lekarza ubezpieczenia zdrowotnego lub felczera ubezpieczenia zdrowotnego, bezpłatny przejazd środkami transportu sanitarnego – w przypadku dysfunkcji narządu ruchu uniemożliwiającej korzystanie ze środków transportu publicznego, w celu odbycia leczenia – do najbliższego podmiotu leczniczego udzielającego świadczeń we właściwym zakresie, i z powrotem.
4. Orzeczeń i zaświadczeń lekarskich wydawanych bezpłatnie, jeżeli są one związane z: dalszym leczeniem, rehabilitacją, niezdolnością do pracy, kontynuowaniem nauki, a także wydawanych dla celów pomocy społecznej, orzecznictwa o niepełnosprawności, uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego.

Prawa pacjenta w szpitalu

Pacjent w ramach ubezpieczenia zdrowotnego ma prawo do:

1. Wyboru szpitala spośród szpitali, które zawarły umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej z Narodowym Funduszem Zdrowia z zastrzeżeniami wynikającymi z obowiązujących przepisów prawa.
2. Przejazdu środkami transportu sanitarnego (w tym lotniczego) – na zlecenie lekarza ubezpieczenia zdrowotnego lub felczera ubezpieczenia zdrowotnego, do najbliższego podmiotu leczniczego udzielającego świadczeń we właściwym zakresie, i z powrotem bezpłatnie, w przypadkach:
   1) konieczności podjęcia natychmiastowego leczenia w zakładzie opieki zdrowotnej;
   2) wynikających z potrzeby zachowania ciągłości leczenia.
3. Wyrażenia zgody na uczestnictwo podczas udzielania świadczeń zdrowotnych: studentów nauk medycznych, lekarzy oraz innego personelu medycznego, w przypadku demonstracji o charakterze wyłącznie dydaktycznym.

4. Wnioskowania o zasięgnięcie przez lekarza (udzielającego świadczeń zdrowotnych) opinii właściwego lekarza specjalisty lub zorganizowania konsylium lekarskiego w razie wątpliwości diagnostycznych lub terapeutycznych, jeżeli wyżej wymieniony lekarz uzna to za uzasadnione w świetle wymagań wiedzy medycznej.
5. Bezpłatnych środków farmaceutycznych i materiałów medycznych, niezbędnych do udzielania świadczeń zdrowotnych, jeżeli są one konieczne do wykonania świadczenia.

Prawa pacjenta w szpitalu psychiatrycznym

I. Przyjęcie do szpitala za zgodą pacjenta

1. Osoba z zaburzeniami psychicznymi ma prawo do pisemnego wyrażenia zgody na przyjęcie do szpitala psychiatrycznego. Przyjęcie to następuje na podstawie ważnego skierowania do szpitala, jeżeli lekarz wyznaczony do tej czynności, po jej osobistym zbadaniu, stwierdzi wskazania do przyjęcia. W przypadkach nagłych w szczególności w przypadku braku możliwości uzyskania pomocy lekarskiej przed zgłoszeniem się do szpitala, osoba z zaburzeniami psychicznymi może być przyjęta do szpitala psychiatrycznego, za jej pisemną zgodą, bez skierowania.
2. Osoba ubezwłasnowolniona całkowicie, jednakże zdolna do wyrażenia zgody ma prawo pisemnego udzielenia zgody przyjęcie do szpitala psychiatrycznego. W takim przypadku wymagana jest zgoda łączna (kumulatywna) tej osoby i jej opiekuna prawnego. W przypadku sprzecznych oświadczeń w sprawie przyjęcia do szpitala psychiatrycznego pacjenta i jego przedstawiciela ustawowego, zgodę na przyjęcie do szpitala wyraża sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby.

II. Przyjęcie do szpitala bez zgody pacjenta

1. Przyjęcie do szpitala psychiatrycznego osoby chorej psychicznie lub osoby upośledzonej umysłowo niezdolnej do wyrażenia zgody lub stosunku do przyjęcia do szpitala psychiatrycznego i leczenia następuje po uzyskaniu zgody sądu opiekuńczego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby. W przypadkach nagłych przyjęcie do szpitala psychiatrycznego może nastąpić bez wcześniejszego uzyskania zgody sądu opiekuńczego. W takim przypadku lekarz przyjmujący ma obowiązek, o ile to możliwe, zasięgnięcia pisemnej opinii innego lekarza, w miarę możliwości psychiatry, albo pisemnej opinii psychologa.
2. Osoba chora psychicznie może być przyjęta do szpitala psychiatrycznego bez zgody wymaganej w art. 22 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, tylko wtedy, gdy jej dotychczasowe zachowanie wskazuje na to, że z powodu choroby zagraża bezpośrednio swojemu życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób.
3. Osoba z zaburzeniami psychicznymi może być przyjęta do szpitala psychiatrycznego bez zgody wymaganej w art. 22 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego tylko wtedy, gdy jej dotychczasowe zachowanie wskazuje na to, że z powodu zaburzenia psychicznego zagraża bezpośrednio swojemu życiu albo zdrowiu lub życiu innych osób, a zachodzą wątpliwości czy jest ona chora psychicznie. Przyjęcie to następuje w celu wyjaśnienia tych wątpliwości, a hospitalizacja w tych przypadkach nie może trwać dłużej niż 10 dni.
4. O przyjęciu do szpitala psychiatrycznego decyduje lekarz wyznaczony do tej czynności po osobistym zbadaniu pacjenta (po uprzedzeniu o przyczynach przeprowadzenia badania) i zasięgnięciu w miarę możliwości opinii drugiego lekarza psychiatry albo psychologa. Lekarz ten jest obowiązany wyjaśnić choremu przyczyny przyjęcia do szpitala bez zgody i poinformować go o jego prawach.
5. Przyjęcie do szpitala psychiatrycznego wymaga zatwierdzenia przez ordynatora (lekarza kierującego oddziałem) w ciągu 48 godzin od chwili przyjęcia. Kierownik szpitala zawiadamia o tym sąd opiekuńczy miejsca siedziby szpitala w ciągu 72 godzin od chwili przyjęcia.
6. Postępowanie przed sądem opiekuńczym umarza się, jeżeli pacjent, po przyjęciu bez zgody, wyraził następnie zgodę na pobyt w tym zakładzie, po uprzednim wysłuchaniu tej osoby.
7. Pacjent przyjęty do szpitala psychiatrycznego bez zgody ma prawo uzyskania od lekarza, który go przyjmuje wyjaśnienia przyczyn przyjęcia do szpitala bez jego zgody oraz informacji o przysługujących mu prawach.

8. Pomimo przyjęcia bez zgody Pacjent ma prawo w każdym czasie wyrażenia zgody na pobyt w szpitalu.

III. W trakcie hospitalizacji pacjent ma prawo do:

1. Bezpłatnych świadczeń zdrowotnych w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej oraz do bezpłatnych produktów leczniczych, wyrobów medycznych i środków pomocniczych, jeżeli pacjent jest osobą chorą psychicznie (wskazującą zaburzenia psychotyczne) lub upośledzoną umysłowo, nawet jeżeli pacjent nie jest osobą ubezpieczoną.
2. Uwzględniania przez personel medyczny przy wyborze rodzaju i metod postępowania leczniczego nie tylko celów zdrowotnych, ale także interesu pacjenta i innych jego dóbr osobistych oraz dążenia do osiągnięcia poprawy stanu zdrowia w sposób najmniej uciążliwy dla pacjenta.
3. Uzyskania pomocy w ochronie praw pacjenta, a w szczególności:
   1) do spotkania z Rzecznikiem Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego, w warunkach zapewniających swobodę wypowiedzi, nie później niż w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia takiej potrzeby;
   2) przekazywania ustnych i pisemnych skarg w zakresie dotyczącym naruszenia praw pacjenta;
   3) uzyskania informacji o rozstrzygnięciu zgłoszonej przez pacjenta sprawy.
4. Uzyskania zgody kierownika oddziału/lekarza oddziału/lekarza dyżurnego na okresowe przebywanie poza szpitalem bez wypisywania z zakładu (przepustki), jeżeli nie zagraża to życiu pacjenta albo życiu i zdrowiu innych osób.
5. Nieutrwalania oświadczeń pacjenta obejmujących przyznanie się do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary w dokumentacji dotyczącej badań lub przebiegu leczenia pacjenta.
6. Wyrażenia odrębnej zgody lub zgody przedstawiciela ustawowego na świadczenie zdrowotne stwarzające podwyższone ryzyko, którym jest punkcja lędźwiowa.
   Pacjent ma prawo również do otrzymania od lekarza informacji o dających się przewidzieć skutkach przeprowadzonej punkcji
7. Uprzedzenia o zastosowaniu wobec niego środka przymusu bezpośredniego przed tym zanim środek ten zostanie podjęty oraz zachowania szczególnej ostrożności i dbałości o dobro pacjenta przez personel medyczny w trakcie stosowania środka przymusu bezpośredniego.
8. Krótkotrwałego uwalniania od unieruchomienia w celu zmiany pozycji lub zaspokojenia potrzeb fizjologicznych i higienicznych, nie rzadziej niż co 4 godziny.
9. Zachowania w tajemnicy przez osoby wykonujące czynności wynikające z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego wszystkiego, o czym powezmą wiadomość w zawiązku z wykonywaniem powyższych czynności z wyjątkiem określonych w w/w ustawie sytuacji, gdy osoby te są zwolnione zachowania tajemnicy.
10. Złożenia wniosku do sądu opiekuńczego miejsca siedziby szpitala psychiatrycznego o ustanowienie kuratora, jeżeli pacjent uważa, iż w czasie pobytu w szpitalu potrzebuje pomocy do prowadzenia wszystkich swoich spraw albo spraw określonego rodzaju.
11. Wysłuchania przez sędziego wizytującego nie później niż w terminie 48 godzin od otrzymania przez sąd opiekuńczy zawiadomienia od kierownika szpitala psychiatrycznego, jeżeli pacjent został przyjęty w trybie art. 23 (osoba chora psychicznie przyjęta, gdy jej dotychczasowe zachowanie wskazuje na to, że z powodu tej choroby zagraża bezpośrednio własnemu życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób), art. 24 (osoba, której dotychczasowe zachowanie wskazuje na to, że z powodu zaburzeń psychicznych zagraża bezpośrednio swojemu życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób oraz art. 28 (jeżeli, zachowanie osoby przyjętej do szpitala za zgodą wskazuje na to, że z powodu zaburzeń psychicznych zagraża bezpośrednio swojemu życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób, a zgoda ta została cofnięta).
12. Nieograniczonego kontaktu z adwokatem lub radcą prawnym wyznaczonym przez sąd opiekuńczy z urzędu.
13. Złożenia odwołania od postanowienia sądu opiekuńczego w przedmiocie przyjęcia do szpitala psychiatrycznego bez zgody pacjenta, do sądu drugiej instancji
14. Złożenia w dowolnej formie, wniosku o nakazanie wypisania ze szpitala psychiatrycznego.

15. Wystąpienia do sądu opiekuńczego, w którego okręgu znajduje się szpital psychiatryczny o nakazanie wypisania ze szpitala psychiatrycznego, w razie odmowy wypisania. Wniosek powinien być złożony w terminie 7 dni od powiadomienia pacjenta o odmowie wypisania oraz o terminie i sposobie złożenia wniosku.
16. Przyjęcia za swoją zgodą (lub przedstawiciela ustawowego) do domu pomocy społecznej lub zakładu opiekuńczo-leczniczego, jeżeli pacjent nie jest w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i nie ma możliwości korzystania z opieki innych osób, a potrzebuje stałej opieki i pielęgnacji, lecz nie wymaga leczenia szpitalnego.
17. Składania skarg i wniosków wg podanej niżej listy:

Załącznik nr 1
do Kompendium Praw Pacjent

LISTA KONTAKTÓW W SPRAWACH SKARG I WNIOSKÓW:

1. Biuro Rzecznika Praw Pacjenta, ul. Płocka 11/13, 01-231 Warszawa

email: **kancelaria@rpp.gov.pl**
Ogólnopolska bezpłatna infolinia Rzecznika Praw Pacjenta czynna całą dobę 7 dni w tygodniu (z tel. stacjonarnych i komórkowych): **800 - 190 – 590, tel.: (22) 532 83 00,** fax: 22 506 50 64
Adres ePUAP: /RzPP/skrytka
Adres do eDoręczeń: AE:PL-30624-45146-FDVGI-18

2. Rzecznik Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego – Agnieszka Badura

tel. **795-471-849**
Pisemnie:

- e-mail**: a.badura@rpp.gov.pl**
- skrzynka listowa znajdująca się przy gabinecie Rzecznika
- pocztą na adres: Rzecznik Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego Kliniczny Szpital Psychiatryczny SPZOZ w Rybniku, ul. Gliwicka 33, 44-201 Rybnik

3. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich w Warszawie

00 - 090 Warszawa, Aleja Solidarności 77
TEL. CENTRALA **(+ 48 22) 55 17 700** , fax **(+ 48 22) 827 64 53**
INFOLINIA OBYWATELSKA 800 676 676 E-mail: **biurorzecznika@brpo.gov.pl**

4. Biuro Pełnomocnika Terenowego RPO w Katowicach

40-032 Katowice, ul. Jagiellońska 25
Przyjęcia Interesantów: w pokoju 122
PONIEDZIAŁEK, ŚRODA, PIĄTEK od 09:00 do 15:00, WTOREK od 10:00 do 17:00
telefon **(+ 48 32) 72 86 800**

5. Sąd Rejonowy w Rybniku Wydział IV Rodzinny i Nieletnich

44-200 Rybnik, Plac M. Kopernika 2
pokój: 214, II piętro
tel. **(+ 48 32) 43-93-141**;

6. V Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych Sądu Okręgowego w Rybniku

44-200 Rybnik, ul. Piłsudskiego 33
Tel. **(32) 78 40 581, (32) 78 40 582, (32) 78 40 583;**
e-mail: **boi@rybnik.so.gov.pl**

7. Helsińska Fundacja Praw Człowieka

00-490 Warszawa, ul. Wiejska 16
nr telefonu: (**+48) 22 556 44 40** Fax: **(48 22) 556 44 50**
e-mail: **hfhr@hfhr.pl**

8. Biuro Skarg i Wniosków Śląskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia

40-844 Katowice, ul. Kossutha 13
Tel.: **(+ 48 32) 735 05 45**.

9. **Dyrektor Szpitala**

Przyjmuje petentów w sprawach skarg i wniosków po wcześniejszym umówieniu się, w biurze mieszczącym się na I piętrze budynku Administracji Klinicznego Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Rybniku.
Adres do korespondencji: 44-201 Rybnik, ul. Gliwicka 33.
Tel. Centrala: **(0 32) 43 281 00** lub **(0 32) 43 282 98**
e-mail: **kancelaria@psychiatria.com**